

Сербіна Н.О., здобувач кафедри
кримінального права НАВС

ЮРИДИЧНА ПРИРОДА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЖИТЛОВО- КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Будь які незаконні діяння у сфері житлового законодавства є правопорушеннями у житловій галузі. Але якщо таке діяння спричинило тяжкі наслідки для власника майна (стосовно об'єктів житлово-комунального господарства), то воно є злочином, що кваліфікується згідно із ст. 270-1 Кримінального кодексу України. Таким правопорушенням притаманні всі ознаки злочину, закріплені у ч. 1 ст. 11 КК України.

Протиправність означає, що злочином визнається тільки таке діяння (дія чи бездіяльність), яке заборонено кримінально-правовими нормами. Зокрема, умисне знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства є протиправним, оскільки є діянням, що передбачене ст. 270-1 розділу IX «Злочини проти громадської безпеки» КК України.

У той же час відповідно до ст. 11 КК України злочин повинен містити ознаку суспільної небезпечності. Суспільна небезпечність умисного знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства проявляється в загрозі неможливості або реальній неможливості експлуатації чи порушення нормальної діяльності таких об'єктів і спричинення ти самим небезпеки для життя чи здоров'я людей або майнової шкоди у великому розмірі.

Кримінальне протиправне діяння є караним, оскільки тягне за собою застосування до правопорушника кримінальних покарань згідно ст. 51 КК України. Вчинення злочину тягне за собою застосування зі сторони держави до правопорушника заходів впливу у виді позбавлення матеріального, морального чи організаційного характеру. Так, за умисне знищення або

пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства передбачено накладення штрафу на громадян від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, виправні роботи на строк до двох років, обмеження волі на строк до трьох років, позбавлення волі на строк до трьох років (ч. 1 ст.270-1 КК України), позбавлення волі на строк від трьох до восьми років (ч. 2 ст.270-1 КК України), позбавлення волі на строк від п'яти до дванадцяти років (ч. 3 ст.270-1 КК України).

Винність означає, що правопорушник вчинив діяння умисно або необережно, адже вина – це психічне ставлення особи до вчиненої протиправної дії або бездіяльності у формі умислу або необережності. Знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства згідно норм кримінального законодавства може бути вчинено тільки умисно. Діяння визнається вчиненим умисно, якщо особа, яка його вчинила, усвідомлювала суспільно небезпечний характер своєї дії чи бездіяльності, передбачала настання суспільно небезпечних наслідків та бажала або свідомо допускала їх настання.

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 270-1 КК України є фізична осудна особа, яка досягла шістнадцятирічного віку, тобто загальний суб'єкт. Крім того, заходи кримінально-правового характеру за вчинення даного злочину можуть застосовуватися й до юридичних осіб.

Крім того злочин має об'єкт посягання. Це відносини, що забезпечують громадську безпеку, власність, права та свободи громадян, встановлений порядок управління. Потрібно зазначити, що система житлово-комунального господарства регламентується великою кількістю правових актів, порушення тягне за собою ту чи іншу відповідальність. Вважаємо, що склади злочинів, закріплені у ст. 270-1 КК України, не охоплюють усі суспільні відносини, які зазнають шкоди при вчиненні злочинів у сфері житлово-комунального господарства, оскільки вони стосуються лише знищення чи пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.

Отже, для умисного знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства притаманні такі ознаки: дія або бездіяльність, суспільна небезпека, протиправність, винність, караність, вчинення суб'єктом злочину. Зазначені ознаки злочину утворюють юридичний склад – єдину підставу кримінальної відповідальності та застосування певного виду та міри покарання. Таким чином, ці ознаки складають матеріальне поняття умисного знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства.

Як висновок, потрібно сказати, що *кримінальним правопорушенням у сфері житлово-комунального господарства України* є суспільно небезпечне, протиправне, винне, каране діяння у формі дії чи бездіяльності, що посягає на суспільні відносини в житлово-комунальній галузі, яке вчинене фізичною осудною особою, яка досягла шістнадцятирічного віку або юридичною особою та тягне за собою призначення передбачених законом покарань чи заходів кримінально-правового характеру.

Соловей Д.Ю., здобувач кафедри історії держави та права НАВС

ЗАХОДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ У ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УСРР (УРСР) У 20–50-Х РР. ХХ СТ

Уперше термін “заходи соціального захисту” з'явився в “Основних засадах кримінального законодавства Союзу РСР і союзних республік” від 31 жовтня 1924 р. і вживався замість поняття покарання (з 1934 р. знову почало використовуватися поняття покарання в законодавстві по кримінальну відповідальність). Небажання радянської влади використовувати термін “покарання” пояснювалося тим, що кримінальне